

2016:8

**Granskning av beslut efter inkomna
underrättelser vid GS
arbetslöshetskassa**

Granskning initierad av IAF

Dnr: 2015/675

GS arbetslöshetskassa
Box 1152
111 81 Stockholm

Granskning av beslut efter inkomna underrättelser vid GS arbetslöshetskassa

Granskning initierad av IAF

Av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens (IAF:s) plan för tillsyn och uppföljning för 2014 framgick att myndigheten under året skulle genomföra en löpande granskning av tillämpning av regelverket vid utredning och beslut ifråga om ersättningsrätt efter inkomna underrättelser vid vissa arbetslöshetskassor.

Resultatet av granskningen vid GS arbetslöshetskassa presenteras i denna rapport, som också avslutar IAF:s handläggning av granskningsärendet. GS arbetslöshetskassa gavs möjlighet att yttra sig över IAF:s granskningsprotokoll den 16 februari 2016. Arbetslöshetskassans yttrande inkom till IAF den 9 mars 2016.

Beslut i detta ärende har fattats av Jan-Olof Dahlgren, generaldirektör. Ansvarig chef har varit Annelie Westman, enhetschef för granskningsenheten.

Uppdragsledare har varit Fredrik Karlman. Ärendegranskningen har utförts av Mirella Dizdar, Sofia Jonsson och Fredrik Karlman, samtliga utredare från IAF:s granskningsenhet.

Rapporten har utarbetats av Sofie Andersson, utredare vid granskningsenheten. Urvalet av ärendet för granskningen har gjorts av Erik Grape, utredare på analysenheten, den 26 oktober 2015.

I den slutliga beredningen av ärendet har även juristen Annika Sandström Johansson, rättsenheten och utredaren Erik Grape, analysenheten, deltagit.

Katrineholm den 18 april 2016

Jan-Olof Dahlgren
Generaldirektör

Sofie Andersson
Utredare

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkring
Box 210
641 22 Katrineholm
www.iaf.se

Resultatet av granskningen

IAF har genomfört en granskning av GS arbetslöshetskassas tillämpning av regelverket vid utredning och beslut ifråga om ersättningsrätt efter inkomna underrättelser. Totalt granskades 67 ärenden¹.

IAF har i granskningsprotokollet påpekat brister i sex av de granskade ärendena. Sedan arbetslöshetskassan yttrat sig över protokollet bedömer IAF att påpekandena kvarstår i fem ärenden. IAF har också gjort ett generellt påpekande om att arbetslöshetskassan inte kan använda beslutsmotiveringen ”utan att det finns godtagbara skäl att inte vara aktivt arbetsökande” i ärenden där den fattat beslut enligt 43 § första stycket 5 ALF.

I övrigt kunde IAF konstatera att de 62 ärenden som lämnats utan påpekande vid granskningen på GS arbetslöshetskassa hade hanterats i enlighet med gällande lagstiftning i de delar som granskats.

¹ Urvalet innehöll ursprungligen 95 ärenden. 28 av dessa ärenden utgick dock eftersom de inte uppfyllde urvalskriterierna. IAF har därmed granskat 67 ärenden.

Den genomförda granskningen

I granskningsprotokollet som upprättades efter granskningen gjorde IAF sex ärendespecifika påpekanden och ett generellt påpekande. Sedan arbetslöshetskassan yttrat sig över dessa ärenden gör IAF bedömningen att fem ärendespecifika påpekanden ska kvarstå. Ärendenummer 6 finns därför inte i rapporten. Nedan redovisas det generella påpekandet samt de ärendespecifika påpekandena.

IAF:s generella påpekande

Godtagbara skäl

Under granskningen har det framkommit att arbetslöshetskassan i samtliga granskade ärenden där den fattat beslut enligt 43 § första stycket 5 ALF formulerat beslutsbrevet som att ”utan att det finns godtagbara skäl att inte vara aktivt arbetssökande”.

IAF kan konstatera att den aktuella bestämmelsen i 43 § första stycket 5 ALF, inte innehåller någon möjlighet för en ersättningssökande som inte är aktivt arbetssökande att åberopa ”godtagbara skäl”. Med andra ord är kravet att den som söker arbetslöshetsersättning för en viss dag, under denna dag ska vara aktivt arbetssökande.

Enligt IAF:s mening framgår detta redan av ordalydelsen i ALF. Det finns följaktligen inget tolkningsutrymme som skulle kunna leda till besluten om att inte vidta några åtgärder trots att vederbörande inte varit aktivt arbetssökande.

Det framgår av förarbetena till den aktuella bestämmelsen att det är ett krav att den som får arbetslöshetsersättning ska vara aktivt arbetssökande. Se proposition 2012/13:12 ”Åtgärder inom arbetslöshetsförsäkringen m.m.”, sidan 33, ”Om en sökande har godtagbara skäl att inte uppfylla villkoren i bestämmelsen bör åtgärd inte beslutas. Detta gäller dock inte villkoret att aktivt söka lämpligt arbete.”

Mot bakgrund av vad som framkommit ovan kan inte heller det omvända förhållandet råda, det vill säga att den sökande är **utan** godtagbara skäl.

Arbetslöshetskassans yttrande

Arbetslöshetskassan har yttrat att den instämmer i IAF:s bedömning om att formuleringen i standardbrevet inte var korrekt när det gäller 43§ första stycket 5 ALF. Arbetslöshetskassan anger att den formulering som användes under urvalsperioden inte längre används eftersom de genomfört ett omfattande översyn av breven efter granskningen.

IAF:s påpekanden i enskilda ärenden

Ärende 1²

IAF:s bedömning

- Arbetslöshetskassan har inte kommunicerat beslutet med den ersättningssökande.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan beslutat att den ersättningssökande ska stängas av under 1 ersättningsdag. Av underrättelsen i ärendet framgår att den ersättningssökande i sin aktivitetsrapport för juni inte har redovisat några sökta arbeten. Den ersättningssökande har istället redovisat sökta arbeten i juli.

Enligt vad IAF kan utläsa av handlingarna i ärendet har den ersättningssökande inte fått möjlighet att yttra sig i ärendet innan arbetslöshetskassan fattat sitt beslut.

Arbetslöshetskassans yttrande

Arbetslöshetskassan har yttrat att den instämmer i IAF:s bedömning.

Ärende 2

IAF:s bedömning

- Motiveringen av beslutet överensstämmer inte med handlingarna i ärendet.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan beslutat att den ersättningssökande ska stängas av under 1 ersättningsdag. Av underrättelsen från Arbetsförmedlingen framgår det att den ersättningssökande inte har redovisat någon aktivitet i aktivitetsrapporten för juni månad. Arbetslöshetskassan har både i kommuniseringsbrevet och i beslutsbrevet motiverat sanktionen med att den ersättningssökande inte har lämnat in aktivitetsrapporten i tid till Arbetsförmedlingen.

IAF kan av handlingarna i ärendet inte utläsa varifrån uppgifterna till beslutsmotiveringen kommer.

² Enligt löpande numrering i granskningsprotokollet.

Arbetslöshetskassans yttrande

Arbetslöshetskassan har yttrat att den instämmer i IAF:s bedömning.

Ärende 3

IAF:s bedömning

- Motiveringen av beslutet överensstämmer inte med handlingarna i ärendet.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan beslutat att ge den ersättningssökande en varning. Av underrättelsen framgår att den ersättningssökande i sin aktivitetsrapport uppger att han letat efter arbete men att han inte hittat något arbete att söka.

I motiveringen av beslutet uppger arbetslöshetskassan att den sökande utan godtagbart skäl inte lämnat in sin aktivitetsrapport i tid. IAF kan av handlingarna i ärendet inte utläsa varifrån uppgifterna till beslutsmotiveringen kommer.

Arbetslöshetskassans yttrande

Arbetslöshetskassan har yttrat att den instämmer i IAF:s bedömning.

Ärende 4

IAF:s bedömning

- IAF bedömer, utifrån det underlaget i ärendet, att det inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande varit aktiv i sitt arbetssökande under augusti 2015 enligt 43 § första stycket 5 ALF.
- IAF bedömer, mot bakgrund av handlingarna i ärendet, att arbetslöshetskassans utredning inte är fullständig.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan inte fattat något beslut i ärendet. Av underrättelsen framgår att den ersättningssökande endast har sökt 2 arbeten i augusti. Av ett kompletterande meddelande från Arbetsförmedlingen framkommer att han har sökt fler arbeten än vad han redovisat i sin aktivitetsrapport. Vidare uppger Arbetsförmedlingen att anledningen till att den ersättningssökande inte redovisat sökta arbeten på aktivitetsrapporten är att han tycker att det är krångligt att fylla i denna. Arbetsförmedlingen uppger vidare att den bedömer att den ersättningssökande är aktiv arbetssökande.

IAF har inte kunnat utläsa ur det kompletterande meddelandet från Arbetsförmedlingen hur många eller vilka arbeten den ersättningssökande har sökt. Mot bakgrund av detta och vad som i övrigt framkommit i ärendet bedömer

IAF att arbetslöshetskassans utredning är ofullständig och inte ger tillräckligt stöd för att den ersättningssökande är aktivt arbetssökande.

Arbetslöshetskassans yttrande

Arbetslöshetskassan anger i sitt yttrande att den inte håller med om IAF:s bedömning. Arbetslöshetskassan håller med om att den förvisso har utredningsskyldighet, men antyder att mycket av underlaget är uppgifter som lämnas av Arbetsförmedlingen. Kassan anser att den måste kunna förlita sig på Arbetsförmedlingens bedömning om en sökande står till arbetsmarknadens förfogande eller inte. Arbetslöshetskassan anger att i detta ärende så har Arbetsförmedlingen gjort bedömningen att det inte skulle ha skickats en underrättelse efter en komplettering av den sökande. Den sökande angav att det var krångligt att fylla i aktivitetsrapporten, men att han kunde rapportera sökta arbeten via ett telefonsamtal med arbetsförmedlingen.

IAF kan konstatera att det är arbetslöshetskassan som ska utreda och göra en självständig bedömning av ärendet. Det som har framkommit i arbetslöshetskassans yttrande förändrar inte IAF:s bedömning.

Ärende 5

IAF:s bedömning

- IAF bedömer, utifrån underlaget i ärendet, att det inte kan anses ha framkommit att den ersättningssökande varit aktiv i sitt arbetssökande under april 2015 enligt 43 § första stycket 5 ALF.

Ärendet

I ärendet med underrättelseorsaken ej aktivt arbetssökande har arbetslöshetskassan beslutat att inte stänga av den ersättningssökande från rätten till ersättning under 5 dagar.

Av underrättelsen framgår att den ersättningssökande inte har sökt några arbeten under april. Av sökandens svar på kommunikeringen framgår att han har arbetat över 90 timmar i april och har pratat med samma arbetsgivare om ett sommarjobb och ett vikariat. Efter inkomna uppgifter från sökanden begär arbetslöshetskassan kompletterande uppgifter från Arbetsförmedlingen. Av denna komplettering framgår att den ersättningssökande har arbetat mellan den 2 och den 13 april samt mellan den 24 och den 30 april 2015 och kommer även att få ett vikariat hos samma arbetsgivare. Vidare framgår att den ersättningssökande har arbetat runt 100 timmar under april vilket också bekräftas av hans kassakort.

Arbetslöshetskassan har mot bakgrund av dessa uppgifter fattat beslut om att inte stänga av den ersättningssökande. Arbetslöshetskassan motiverar sitt beslut med att den ersättningssökande har redovisat sökt arbete i aktivitetsrapporten.

De uppgifter som framkommit i ärendet ger enligt IAF inte tillräckligt stöd för att den ersättningssökande har varit aktivt arbetssökande.

Arbetslöshetskassans yttrande

Arbetslöshetskassan har yttrat att den instämmer i IAF:s bedömning och att ärendet är rättat.

Om granskningen

Denna granskningsrapport har upprättats efter ärendegranskning av beslut efter inkomna underrättelser (AF-meddelanden) vid GS arbetslöshetskassa som fastställts i IAF:s plan för tillsyn och uppföljning 2014. Syftet med granskningen har varit att granska arbetslöshetskassornas tillämpning av regelverket vid utredning och beslut ifråga om ersättningsrätt efter inkomna underrättelser. IAF har granskat 67 ärenden och granskningen utfördes i GS arbetslöshetskassans lokaler i Stockholm. Besöket genomfördes den 2 och 3 november 2015.

Urvalet omfattar de underrättelser som hade inkommit till ASTAT den 26 oktober då uttaget gjordes där beslut hade fattats av arbetslöshetskassan under perioden maj till oktober 2015. Urvalet, som omfattade ärenden under perioden vid urvalsdatumet, innehöll ursprungligen 95 ärenden. 28 av dessa ärenden utgick dock eftersom de inte uppfyllde urvalskriterierna. IAF har därmed granskat 67 ärenden, varav 61 ärenden där arbetslöshetskassan har fattat beslut om sanktion. Vidare har IAF granskat 4 ärenden där arbetslöshetskassan fattat beslut om fortsatt ersättningsrätt och 2 ärenden som hade avskrivits.

Granskningen har omfattat tio underrättelseorsaker i 43-43 b §§ i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkringen (ALF). Detta innebär att samtliga underrättelseorsaker i ovanstående paragrafer utom den i 43 § första stycket 2 och 43 § första stycket 3 ALF har ingått i granskningen.